

vil anbefale, at dette Lovforslag modtages med Velvilje af dette Ting, idet jeg er overbevist om, at det er et Fremstridt, et Bidrag til, at vi kunne faa en del tilfreds, arbejds- som og flittig Befolkning her i Landet.

Mourier-Peterjen: Jeg er ikke uden Betænkelighed ved hele denne Sag. Jeg tror nemlig ikke, at der er Trang til at staffe Arbejderne Jord ved Hjælp fra Statens Side, især efter at Kreditforeningerne for Husmænd ere oprettede, hvortil Staten har været medvirkende ved Hjælp af den Garanti, der er stillet fra dens Side. Jeg tror derfor heller ikke, at der i Forhold til de store Dtre, der forlanges, vil ved Forslaget blive stiftet den Nytte, som man ventte af det. Hensigten med Lovforslaget har jo nærmest været en dobbelt, som i Korthed kan betegnes som dels en mere agrarisk, dels en mere human. Man har dels ment, at man ved at staffe Landarbejderne lettere Adgang til at faa Jord kunde forøge Arbejds- kraften paa Landet og bøde paa den Mangel paa tilstrækkelig Arbejds-kraft, som nu er til Stede i flere Egne, bl. a. ved at modvirke den Tilhøjelighed, der viser sig i Befolkning- en til at flytte fra Landet ind til Byerne, og dels har man ment, hvad der vel maa anses for at have været Hovedformaalet, at man ved et saadant Forslag vilde gøre Gavn mod Arbejderne, gøre en god Gerning mod denne vigtige Samfundsklasse, for hvilken ogsaa jeg nærer megen Interesse. Jeg tror nu imidlertid, at Lovforslaget i begge Henseender vil forfølge sin Opgave. — Hvad det førstnævnte Formaal angaar, vil jeg sige, at hvis man vil lægge Vægten paa den Side af Sagen, tror jeg rigtig nok, at man ikke skal gaa den Vej, Folketinget er gaaet, at forøge Loddernes Størrelse, thi derved vil man suarere formindste Arbejds-kraften paa Landet, idet man vil skabe en selvstændig, ny Klasse af Jordbrugere, som ikke blive Arbejdere. Hvad Loddernes Størrelse angaar vilde jeg have anset Regeringens Forslag for mere passende. — Men hvad nu det andet Formaal angaar, der vel maa betragtes som det væsentlige, dette at hjælpe Arbejderne til en bedre Tilværelse, tror jeg rigtig nok, at man ikke vil naa sin Hensigt, og at det vil vise sig, at det Resultat, der vil vindes ved de store Dtre, som her kræves fra Statens Side, ikke vil være det forønskede. Efter min Erfaring kan man ikke sige, at der er Mangel paa Jord at faa til Købs her i Landet. Jeg tror, at det vil være rent undtagelsesvis, at en Arbejder, som har en nogenlunde til- strækkelig Kapital til at købe for, vil kunne henvende sig til Sogneraadet og sige: Jeg

har nu søgt omkring i hele den nærmeste Omegn, og det har ikke været mig muligt at faa et Stykke Jord at købe paa nogen- lunde rimelige Billaar. Nej, der er ikke Mangel paa Jord, i det mindste ikke i den allerførste Del af Landet. Snarere tror jeg, at det modsatte er Tilfældet, at af Land- befolkningen vilde desværre alt for mange hellere end gerne sælge deres Jord. Og hvad angaar de Landarbejdere, der ikke have nogen tilstrækkelig Kapital til at købe Jord for — og det er navnlig dem, Lovforslaget har taget Sigte paa — tror jeg, at det er et stort Spørgsmaal, om man egentlig hjælper eller gavner en saadan Arbejder ved at sætte ham i Stand til at ombytte en Eksi- stens, der er knyttet til et Hus uden Jord, hvortil der maaske Kaporal Have og Toft, og som har en lille Kapital ved Siden af, med en Tilværelse, der er bygget paa Besiddelsen af et Hus med Jord til, hvor han kommer til at sidde som en gældbunden Mand og maa være en større Stat foruden Renter. En af Hovedgrundene til Landbrugets nuværende daarlige Tilstand er unøgtelig den store Gæld, der hviler paa Ejendommene, idet der er saa mange, som kun eje en mindre Del af Ejendommens Værdi, medens Kredi- torerne eje hele Resten. Vi skulle derfor være meget forsigtige med at friste Arbej- derne ind paa den Vej, friste dem til at ombytte deres Eksistens med at blive Jord- brugere paa Betingelser, der, selv om de ogsaa tilhyneladende ere gunstige, alligevel ikke ere af anden Bestaaffenhed, end at Ar- bejderne i Reglen vil komme til at sidde haardt i det, haardere end han sidder i For- vejen som Arbejder med et Sted uden Jord. — Jeg kan derfor paa ingen Maade gaa ind paa Folketingets Forslag, hvorefter man netop vil friste Arbejderne til at komme ind paa den Vej, som jeg anser for meget farlig, friste ham til med en meget lille Kapital, kun en Tiendedel af Ejendommens Værdi, at købe en Jordlod. Det er en altfor ringe Kapital for en Ar- bejder at begynde med, og den lille Del, som han skulde eje af Ejendommen, vil ved den mindste Forandring spinde helt bort, saa at han mister det, han har. — Jeg kan heller ikke paa nogen Maade gaa ind paa det store Offer, som forlanges fra Statens Side, at der skal ydes til dette Formaal 4 Millioner Kr. om Aaret, altsaa 20 Mill. Kr. Jeg kan ikke billige den Maade at handle med Statens Penge paa. Forleden gik den højtærede Finansminister under Finanslovens Behandling her i Tinget, at vi burde være forsigtige med Anvendelsen af Statens Midler, og jeg mener, at det var med Ret, at de Ord bleve udtalte.